

Bryssel den 1 oktober 2018
(OR. en)

10756/3/18
REV 3

JAI 728	DATAPROTECT 151
FREMP 117	DIGIT 148
DROIPEN 100	EDUC 287
COHOM 92	EMCO 3
ANTIDISCRIM 14	EMPL 378
ASILE 51	GENDER 24
ASIM 93	JEUN 86
COPEN 246	JUSTCIV 183
COSI 172	MIGR 107
COTER 99	SOC 471
CT 126	VISA 181
DAPIX 227	

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	10756/2/18 REV 2
Ärende:	Utkast till rådets slutsatser om tillämpningen av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna under 2017

För delegationerna bifogas ordförandeskapets kompromissförslag till utkast till rådets slutsatser om tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna under 2017, med beaktande av de synpunkter som framförts av delegationerna.

**RÅDETS SLUTSATSER OM TILLÄMPNINGEN AV STADGAN OM DE
GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA UNDER 2017****I. INLEDNING**

1. Rådet bekräftar att Europeiska unionen i enlighet med artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen är en värdenas union, som bygger på respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Respekten för de grundläggande rättigheterna är avgörande för att säkerställa att EU är en plats där människor kan blomstra, åtnjuta sina rättigheter och friheter och leva sina liv utan diskriminering. När EU och medlemsstaterna genomför EU:s lagstiftning bör de därför respektera stadgan i alla sina åtgärder på EU:s alla politikområden.
2. I detta sammanhang ser rådet positivt på kommissionens rapport om tillämpningen av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) under 2017¹ samt rapporten om grundläggande rättigheter 2018 från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter² (nedan kallad *byrån*).

¹ Dok. ST 9542/18.

² Dok. ST 9557/18.

3. Rådet erinrar om att bestämmelserna i stadgan enligt dess artikel 51 riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens samtliga institutioner, organ och byråer samt till medlemsstaterna när de tillämpar unionsrätten. Rådet uppmanar alla dessa aktörer att tillämpa och främja användningen av stadgan på olika nivåer. Rådet uppmanar medlemsstaterna att främja medvetenheten om rättigheterna i stadgan, inbegripet relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol, särskilt bland EU-medborgarna och hos allmänheten och personalen vid nationella myndigheter, och att säkerställa att rättstillämpare, inklusive domare, i medlemsstaterna erbjuds riktad utbildning.
4. I detta sammanhang välkomnar rådet de konferenser om stadgan som anordnas av rådets ordförandeskap och ser fram emot den kommande konferensen om stadgans tillämpning på nationell nivå, *The 'national life' of the EU Charter of Fundamental Rights. Avenues to enhance awareness, judicial training and implementation*, den 23–24 oktober 2018. Vid konferensen kommer man att diskutera olika verktyg för att bättre genomföra rättigheterna i stadgan och öka medvetenheten om dem. Konferensen utgör även ett tillfälle för byrån att presentera sin kommande handbok som innehåller vägledning om stadgans tillämplighet.
5. Rådet ser fram emot att man 2019 uppmärksammar att det är tio år sedan stadgan, genom Lissabonfördragets ikraftträdande, blev rättsligt bindande. Denna 10-årsdag kommer att innebära en möjlighet att reflektera över de erfarenheter som hittills gjorts och över ytterligare möjligheter att säkerställa att stadgan utnyttjas till sin fulla potential.
6. Rådet framhåller den roll som Europeiska unionens domstol spelar för tolkningen och tillämpningen av stadgan i EU och när det gäller att genom sin rättspraxis ge nationella domare och domstolar ytterligare vägledning om tillämpningen av stadgan. Domstolen bidrar till att stadgan kan omsättas i praktiken för människor på gräsrotsnivå.

7. Rådet erkänner den viktiga roll som byrån spelar, i enlighet med vad som fastställs i dess inrättandeförordning, när det gäller att samla in och sprida relevanta, objektiva, trovärdiga och jämförbara uppgifter och tillhandhålla evidensbaserad assistans och sakkunskap om praktiska frågor som rör de grundläggande rättigheterna; byrån främjar därigenom en kultur av grundläggande rättigheter i hela EU. Detta framhölls tydligt även i byråns andra oberoende externa utvärdering, som välkomnades av byråns styrelse i december 2017 och därefter lades fram för rådet. Rådet kommer att överväga eventuella förslag till revidering av byråns inrättandeförordning som kommissionen kan komma att besluta att lägga fram, med beaktande av 2017 års externa utvärdering av byrån och rekommendationerna från byråns styrelse baserade på denna utvärdering.
8. Rådet välkomnar det goda samarbetet, inom ramen för unionens behörighet, med internationella organisationer, särskilt Europarådet och dess expertorgan, t.ex. Venedigkommissionen.

II. RESPEKT FÖR DEMOKRATIN OCH RÄTTSSSTATEN SOM EN FÖRUTSÄTTNING FÖR FULLSTÄNDIGT ÅTNJUTANDE AV GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER

9. Demokrati är en central värdering som EU och alla dess medlemsstater har gemensam. Rådet ser fram emot 2018 års kommissionsseminarium om grundläggande rättigheter med temat demokrati i EU. Seminariet utgör ett **lägligt** tillfälle att på högsta politiska nivå och expertnivå diskutera hur man ska förnya den demokratiska delaktigheten inom EU och i det europeiska samhället och identifiera möjliga sätt att främja fri, inkluderande och öppen demokrati i EU.

10. Med tanke på det kommande valet till Europaparlamentet i maj 2019 framhåller rådet hur viktigt det är att man agerar för att uppmuntra till ett högt valdeltagande och ett demokratiskt deltagande, samtidigt som det växande problemet med storskalig digital desinformation bekämpas. Rådet noterar med tillfredsställelse de åtgärder som kommissionen har vidtagit på detta område – däribland dem som anges i kommissionens meddelande *Bekämpande av desinformation online*, där det förordas att medlemsstaterna ska ha en enhetligt strategi för detta komplexa problem – och ser fram emot resultatet av de planerade åtgärdernas genomförande. Rådet är dessutom medvetet om enskilda medlemsstaters och Europeiska utrikestjänstens verksamhet på detta område och framhåller att denna verksamhet också kan hjälpa de internationella parterna att komma till rätta med dessa problem i hela världen.
11. Inom ramen för internationell och nationell lagstiftning samt EU-lagstiftningen betonar rådet den vitala roll som ett dynamiskt civilt samhälle spelar för främjandet av grundläggande **och mänskliga** rättigheter och därmed som ett bidrag till välfungerande demokratier. Rådet erinrar om hur viktigt det är att man undanröjer och avstår från att införa onödiga, olagliga och godtyckliga restriktioner som krymper det civila samhällets utrymme, särskilt i fråga om rätten till föreningsfrihet och till frihet att delta i fredliga sammankomster liksom yttrandefriheten.
12. Rådet erinrar om att rättsstatsprincipen är ett av unionens grundläggande värden och en förutsättning för att de grundläggande rättigheterna ska respekteras.
13. Rådet erinrar om att rådet och medlemsstaterna, församlade i rådet, har åtagit sig att inrätta en dialog mellan alla medlemsstaterna i rådet för att inom ramen för fördragen främja och skydda rättsstatsprincipen, och det ser fram emot den utvärdering av rättsstatsdialogen som rådet ska ha genomfört senast vid 2019 års utgång.

14. Rådet framhåller hur viktigt det är att offentliga institutioner åtnjuter förtroende och noterar med tillfredsställelse att man vid detta års årliga rättsstatsdialog i rådet kommer att analysera detta ämne. Det seminarium som ordförandeskapet anordnade den 11 juli 2018 visade att förtroende är en nödvändig förutsättning för att [...] **statens** lagstiftande, verkställande och [...] **dömande** makt ska vara välfungerande; man diskuterade också olika åtgärder som skulle kunna bidra till ett ökat eller återvunnet förtroende, inbegripet ökad öppenhet och insyn. Rådet ser fram emot ministrarnas debatt i rådet (allmänna frågor).

III. SKAPANDE AV EN KULTUR AV GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER I EU

15. Rådet välkomnar kommissionens engagemang för att främja skyddet av de grundläggande rättigheterna i EU, däribland anordnandet av det årliga seminariet om grundläggande rättigheter.
16. Rådet framhåller hur viktigt det är att man verkar för en ökad enhetlighet och samstämmighet mellan politiken för interna grundläggande rättigheter och den för externa mänskliga rättigheter.
17. Rådet står fast vid sin föresats att EU ska tillträda Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, vilket kommer att stärka unionens gemensamma värden, effektivisera EU:s lagstiftning och göra skyddet för de grundläggande rättigheterna i Europa mer enhetligt. Rådet uppmanar kommissionen att snabbt färdigställa sin analys av de rättsliga frågor som Europeiska unionens domstol tog upp i yttrande 2/13, så att rådet kan fortsätta behandlingen.
18. Med anledning av att det 2018 är 70 år sedan den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna antogs bekräftar EU sin roll för att fastställa ett globalt riktmärke för det universella skyddet och främjandet av de mänskliga rättigheterna och för att skapa en kultur av grundläggande rättigheter.

Kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter

19. Rådet välkomnar 2017 års kommissionsseminarium om grundläggande rättigheter, där temat var främjande av kvinnors rättigheter och jämställdhet; vid seminariet diskuterades kvinnors ekonomiska, politiska och sociala egenmakt, kvinnors rättigheter i det offentliga och privata livet och kampen mot alla former av våld mot alla kvinnor och flickor.
20. I detta sammanhang välkomnar rådet Europeiska jämställdhetsinstitutets (EIGE) arbete, särskilt institutets jämställdhetsindex 2017, med en mätning av jämställdheten mellan kvinnor och män i Europeiska unionen under åren 2005–2015, som ett övergripande mått som ska ge ett mer informativt beslutsunderlag och öka medvetenheten kring jämställdhetsfrågorna på EU-nivå och nationell nivå.
21. Rådet framhäver att det är nödvändigt att kvinnors **och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga** rättigheter främjas och skyddas och att det ges ett starkare skydd mot alla former av våld mot kvinnor och flickor, i alla situationer.
22. Rådet erinrar om sina beslut om EU:s undertecknande³ av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen) och sin därmed uttryckta avsikt att gå vidare med ingåendet av konventionen; det uppmanar kommissionen att lägga fram sin analys av de skyldigheter som i enlighet med konventionen kommer att åläggas EU med avseende på dess institutioner, organ och byråer samt personal. Rådet uppmanar de medlemsstater som ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen att göra det så snart som möjligt.

³ Rådets beslut (EU) 2017/865 och rådets beslut (EU) 2017/866 av den 11 maj 2017, EUT L 131, 20.5.2017, s. 11.

Kampen mot rasism och främlingsfientlighet

23. Resultaten från Europeiska unionens andra kartläggning av minoriteter och diskriminering (EU-Midis)⁴ och rapporter från andra relevanta organisationer visar på oroväckande tendenser vad gäller ett antal former av hat och intolerans, däribland omfattande diskriminering, trakasserier och diskriminerande profilering.
24. Rådet välkomnar och stöder arbetet inom EU:s högnivågrupp för bekämpande av rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans, som har främjat diskussioner, samarbete, utbyte av god praxis och en sammanställning av riktlinjer på ett antal viktiga områden. Gruppen tillhandahåller en plattform till stöd för EU:s och medlemsstaternas ansträngningar för att säkerställa att relevanta regler genomförs på ett effektivt sätt och att effektiva riktlinjer fastställs för förebyggande och bekämpning av hatbrott och [...] **uppvigling till hat och våld**, däribland olaglig hatpropaganda på nätet.
25. Rådet uppmanar medlemsstaterna att bygga vidare på detta arbete i syfte att göra konkreta framsteg i kampen mot rasism och främlingsfientlighet på fältet, och då utnyttja möjligheterna till stöd och operativt bistånd från EU och internationella organ så att bristerna bättre kan kartläggas och åtgärderna i kampen mot dessa företeelser förbättras.
26. Rådet uppmanar också medlemsstaterna att göra ytterligare ansträngningar för att förbättra registreringen av hatbrott och för att systematiskt och regelbundet samla in och offentliggöra tillförlitliga uppgifter om hatbrott, så att de nationella myndigheterna kan utarbeta effektiva, evidensbaserade, rättsliga och politiska åtgärder i kampen mot dessa företeelser. Medlemsstaterna uppmanas också att säkerställa att olika former av hatbrott är förbjudna enligt nationell lagstiftning och att vidta åtgärder för att förbygga och bekämpa fall av hatbrott och [...] **uppvigling till hat och våld**, särskilt genom att de på ett effektivt sätt utreder, lagför och prövar sådana fall, för att undvika att brott förbli ostraffade.

⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>

-
27. Rådet understryker yttrandefrihetens avgörande betydelse, men välkomnar samtidigt den frivilliga dialog som förs inom ramen för uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet och de positiva resultat som uppnåtts genom 2017 års övervakning, vilken visar att it-plattformar tog bort cirka 70 % av det anmälda innehållet jämfört med bara 28 % i den föregående övervakningen. Rådet välkomnar att uppförandekoden håller på att bli branschstandard och att även mindre plattformar visar intresse för den.

Främjande av icke-diskriminering

28. Rådet välkomnar och stöder verksamheten i EU:s högnivågrupp för icke-diskriminering, jämlikhet och mångfald och dess undergrupp för att vid behov förbättra insamlingen och användningen av uppgifter om jämlikhet. Rådet uppmanar medlemsstaterna att delta i undergruppen och fortsätta stärka kvaliteten och användningen av uppgifter om jämlikhet i beslutsfattandet. Rådet ser fram emot de nya riktlinjerna om förbättring av insamlingen och användningen av uppgifter om jämlikhet.
29. Rådet välkomnar även de pågående diskussionerna om standarder för jämlikhetsorgan och ser positivt på kommissionens rekommendation⁵ med råd till medlemsstaterna om åtgärder de kan tillämpa för att bidra till att öka jämlikhetsorganens verkningsfullhet och oberoende.
30. Rådet understryker behovet av att vidta åtgärder på nationell nivå och på EU-nivå för att bekämpa intolerans, diskriminering och [...] **uppvigling till hat och våld**, inklusive mot religiösa grupper, i alla medlemsstater.⁶

⁵ Kommissionens rekommendation (EU) 2018/951 av den 22 juni 2018, EUT L 167, 4.7.2018, s 28.

⁶ **En delegation föreslog att formuleringen ”särskilt mot kristna och judar” skulle läggas till.**

Integrering av romer

31. Rådet välkomnar diskussionen om kommissionens halvtidsöversyn av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020. Den visar de första tecknen på framsteg, särskilt när det gäller att säkerställa att barn fullgör sin obligatoriska skolgång på heltid och att förskoleverksamhet främjas. Det finns dock fortfarande hinder (vad gäller utbildning och bostäder) som försvårar arbetet med att omvandla dessa initiativ till ökade anställningsmöjligheter. Rådet uppmanar medlemsstaterna att arbeta vidare för att bekämpa rasism och [...] **uppvigling till hat och våld** mot romer och förbättra romernas sociala och ekonomiska integration, även med beaktande av de landsspecifika rekommendationerna inom den europeiska planeringsterminen.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

32. **Rådet bekräftar sitt åtagande att främja, skydda och säkerställa att alla personer med funktionsnedsättning fullt ut och på lika villkor kan åtnjuta sina grundläggande rättigheter. Rådet uppmanar medlemsstaterna att arbeta vidare med att genomföra FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och främja jämlikhet och icke-diskriminering i enlighet med konventionen och EU:s handikappstrategi 2010–2020.**

Barnets rättigheter

33. Rådet bekräftar sitt åtagande att fortsätta att [...] **främja** varje barns rätt att nå sin fulla potential i enlighet med FN:s barnkonvention [...] och artikel 24 i EU-stadgan.
34. Rådet välkomnar att EU:s utrikesministrar har antagit EU:s reviderade riktlinjer för främjande och skydd av barnets rättigheter – Inget barn ska lämnas utanför (2017). I dessa riktlinjer fastställs EU:s övergripande strategi för att stärka insatserna för att säkerställa att alla barn, särskilt de mest marginaliserade **och utsatta**, nås av EU:s politik och åtgärder.

Skydd av migrerande barn

35. Migrerande barn, särskilt ensamkommande barn, är särskilt utsatta och löper en ständig risk för våld, fysiska övergrepp, utnyttjande, sexuella övergrepp och människohandel. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 8 juni 2017 om migrerande barn med anledning av kommissionens meddelande av den 12 april 2017 om denna fråga.⁷
36. Rådet välkomnar skapandet av *European Network of Guardianship Institutions* som kommer att underlätta samarbete mellan berörda nationella myndigheter och utbyte av bästa praxis.

⁷ Slutsatser från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar om skydd av migrerande barn av den 8 juni 2017, och kommissionens meddelande av den 12 april 2017 till Europaparlamentet och rådet *Att skydda migrerande barn*, COM(2017) 211 final.

Jämställdhet för hbt-personer⁸

37. Rådet noterar att hbt-personer fortfarande ofta utsätts för diskriminering, fysiskt våld och [...] **uppvigling till hat och våld** i hela EU. Därför erinrar rådet om sina slutsatser från 2016 om lika möjligheter för hbt-personer⁹ och noterar med intresse årsrapporten för 2017 om kommissionens förteckning över insatser för att öka jämställdheten för hbt-personer, som lades fram den 1 mars 2018, dvs. på Internationella dagen mot diskriminering¹⁰.
38. Rådet ser positivt på byråns arbete under 2018 med att förbereda den andra EU-omfattande hbt-undersökningen¹¹ i syfte att utöka data**underlaget** [...] och därigenom bistå EU:s institutioner och medlemsstater när de tillämpar unionsrätten för att skydda hbt-personers grundläggande rättigheter. Rådet ser fram emot offentliggörandet av byråns framtida undersökningar om detta ämne så att tendenser kan urskiljas.

Ett rättighetsbaserat förhållningssätt till åldrande

39. Rådet är medvetet om de problem som framhålls av den åldrande befolkningen i hela Europa och bekräftar vikten av att säkerställa att människors grundläggande rättigheter fortsätter att respekteras under hela livet och att äldre personers särskilda behov erkänns och respekteras. Rådet välkomnar medlemsstaternas arbete på detta område.

⁸ **En delegation föreslog strykning**

⁹ Antogs den 16 juni 2016 (<http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2016/06/16/epsco-conclusions-lgbti-equality/>)

¹⁰ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017annualreportonlgbtilistofactions.pdf>

¹¹ <http://fra.europa.eu/en/project/2018/eu-lgbti-survey-ii>

40. Rådet välkomnar byråns ansträngningar i rapporten om grundläggande rättigheter 2018 för att analysera förekomsten av åldrande med ett rättighetsbaserat förhållningssätt och noterar att byrån anser att EU:s institutioner och medlemsstater bör överväga att utnyttja de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att främja ett sådant förhållningssätt till åldrande.

Proklamation av pelaren för sociala rättigheter

41. Rådet betonar att EU:s ledares proklamation den 17 november 2017 av den europeiska pelaren för sociala rättigheter ger en signal om EU-institutionernas och medlemsstaternas fasta politiska åtagande att arbeta i riktning mot ett mer socialt och inkluderande Europa.
42. Uppfylllandet av målen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter är ett gemensamt politiskt åtagande och ansvar för EU och dess medlemsstater.

Dataskydd och den digitala världen

43. Rådet välkomnar ikraftträdandet i maj 2018 av den allmänna dataskyddsförordningen och direktivet om personuppgiftsskydd på brottsbekämpningsområdet. Dessa rättsliga ramar stärker medborgarnas grundläggande rättigheter i den digitala tidsåldern med avseende på behandling av personuppgifter och det fria flödet av sådana uppgifter, i enlighet med artikel 8 i stadgan, och underlättar samtidigt företagsamheten på den digitala inre marknaden.

44. Rådet är medvetet om att den digitala världen, däribland den ökade användningen av algoritmer, blockkedjeteknik, artificiell intelligens och annan ny teknik, kommer att fortsätta att ha betydande inverkan på medborgarnas liv och rättigheter. Det är viktigt att ta hänsyn till att digitala lösningar och ny teknik medför dels stora möjligheter att bättre säkerställa grundläggande rättigheter, t.ex. tillgång till rättslig prövning samt yttrande- och informationsfrihet, dels potentiella risker, däribland när det gäller dataskydd, integritet, jämställdhet och människovärde.
45. Rådet konstaterar i detta sammanhang behovet av att öka förtroendet för ny teknik såsom artificiell intelligens och ser fram emot att riktlinjer utarbetas på detta område, med vederbörlig hänsyn till stadgan.
-